

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 25 czerwca 2026 r.

Pozycja 52

POSTANOWIENIE

z dnia 15 listopada 2023 r.

Sygn. akt Ts 56/23

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Bogdan Świączkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.K. o zbadanie zgodności:

§ 12 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie naliczania odsetek za zwłokę oraz opłaty prolongacyjnej, a także zakresu informacji, które muszą być zawarte w rachunkach (Dz. U. z 2021 r. poz. 703) w związku z art. 29 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009, ze zm.) oraz art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651, ze zm.), z art. 2 oraz art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 3 marca 2023 r. (data nadania), A.K. (dalej: skarżący) – reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru – wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia w związku z następującym stanem faktycznym:

Skarżący 7 lutego 2018 r. zawarł z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych (dalej też: organ) umowę o rozłożeniu na raty należności z tytułu składek wynikających z przeniesienia odpowiedzialności za zobowiązania spółki kapitałowej, której był członkiem zarządu. Skarżący dokonał wpłaty 19 rat zgodnie z terminami określonymi w harmonogramie spłat, a następnie 12 września 2019 r. opłacił jednorazowo pozostałą część rat wynikających z zawartej umowy.

W związku z dokonaną zapłatą skarżący 19 września 2019 r. zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o zwrot nadpłaty w opłacie prolongacyjnej. Decyzją z 15 stycznia 2021 r. organ odmówił uwzględnienia wniosku skarżącego i zwrotu części prolongaty z powodu niestwierdzenia nadpłaty.

Odwolanie skarżącego od powyższego rozstrzygnięcia zostało oddalone przez Sąd Okręgowy w S. w wyroku z 15 lutego 2022 r. (sygn. akt [...]), podtrzymanym przez wyrok Sądu Apelacyjnego w S. z 10 listopada 2022 r. (sygn. akt [...]).

2. Zdaniem skarżącego zaskarżone przepisy są niezgodne z zasadą zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz zasadą sprawiedliwości społecznej (wywodzonymi z art. 2 Konstytucji), a także z zasadą równości i zakazem dyskryminacji (statuowanymi w art. 32 Konstytucji).

3. Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 26 maja 2023 r. (którego odpis został doręczony pełnomocnikowi skarżącego 5 czerwca 2023 r.) skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez:

1) udokumentowanie daty doręczenia skarżącemu orzeczenia wskazanego w skardze konstytucyjnej jako ostateczne;

2) poinformowanie, czy od wskazanego w skardze konstytucyjnej ostatecznego orzeczenia został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia.

W sporządzonym przez pełnomocnika i wniesionym do Trybunału 9 maja 2023 r. (data nadania) piśmie procesowym skarżący udokumentował datę doręczenia mu ostatecznego orzeczenia oraz poinformował, że nie wnosił nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

Stosownie do art. 61 ust. 4 u.o.t.p.TK Trybunał odmawia nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej, jeżeli:

– skarga nie spełnia wymogów określonych w ustawie i usunięcie braków nie jest możliwe (pkt 1);

– braki, o których mowa w art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK, nie zostały usunięte w terminie (pkt 2);

– skarga jest oczywiście bezzasadna (pkt 3).

2. Przedmiotem kontroli w niniejszej sprawie uczyniono § 12 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie naliczania odsetek za zwłokę oraz opłaty prolongacyjnej, a także zakresu informacji, które muszą być zawarte w rachunkach (Dz. U. z 2021 r. poz. 703) w związku z art. 29 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009, ze zm.) oraz art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651, ze zm.). Jako wzorce kontroli skarżący powołał zaś tylko art. 2 oraz art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji.

3. Stosownie do art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji.

Kierując się treścią art. 79 ust. 1 ustawy zasadniczej należy podkreślić, że nie wszystkie jej przepisy mogą stanowić wzorce kontroli w postępowaniu skargowym. Jak bowiem wynika ze wskazanego przepisu mogą nimi być tylko te spośród nich, które zawierają bezpo-

średnie gwarancje dla wolności i praw człowieka i obywatela (por. np. wyrok TK z 29 kwietnia 2020 r., sygn. SK 24/19, OTK ZU A/2020, poz. 19).

Trybunał Konstytucyjny w swoim orzecznictwie wielokrotnie podkreślał, że art. 2 Konstytucji nie może stanowić samodzielnego wzorca kontroli konstytucyjności w postępowaniu wszczętym na podstawie skargi konstytucyjnej, ponieważ nie wynikają z niego wprost żadne konkretne prawa lub wolności. Dla ochrony konstytucyjnych praw i wolności w trybie skargi konstytucyjnej podstawy poszukiwać należy nie w ogólnej klauzuli demokratycznego państwa prawnego, lecz w konkretnych przepisach Konstytucji wyrażających określone wolności i prawa (por. m.in. wyrok pełnego składu TK z 21 września 2011 r., sygn. SK 6/10, OTK ZU nr 7/A/2011, poz. 73, a także wyroki TK z: 12 grudnia 2001 r., sygn. SK 26/01, OTK ZU nr 8/2001, poz. 258; 6 lutego 2002 r., sygn. SK 11/01, OTK ZU nr 1/A/2002, poz. 2; 16 grudnia 2003 r., sygn. SK 34/03, OTK ZU nr 9/A/2003 poz. 102; 21 czerwca 2017 r., sygn. SK 35/15, OTK ZU A/2017, poz. 51 oraz 29 kwietnia 2020 r., sygn. SK 24/19, OTK ZU A/2020, poz. 19).

Także naruszenie zasad wynikających z art. 32 ustawy zasadniczej nie może samodzielnie stanowić podstawy do rozpoznania skargi konstytucyjnej. Trybunał Konstytucyjny w postanowieniu pełnego składu z 24 października 2001 r., sygn. SK 10/01 (OTK ZU nr 7/2001, poz. 225) wskazał bowiem, że rzeczony przepis Konstytucji stanowi jedynie zasadę ogólną, mającą charakter prawa niejako „drugiego stopnia”, tzn. przysługującego w związku z konkretnymi normami prawnymi, a nie w oderwaniu od nich, „samoistnie”. W związku z tym dopuszczalność powołania się w skardze konstytucyjnej na naruszenie zasady równości jest ograniczona wyłącznie do przypadków, w których zostaną wskazane konkretne: podmiotowe prawo, wolność lub obowiązek o charakterze konstytucyjnym, w zakresie których zasada ta została naruszona.

Skarżący nie przedstawił zaś żadnych argumentów, które wskazywałyby za odstąpieniem w jego sprawie od dotychczasowego zapatrywania prawnego w przedmiocie art. 2 oraz art. 32 Konstytucji i – w konsekwencji – przekazania niniejszej sprawy do rozpoznania merytorycznego przez Trybunał w pełnym składzie.

Powyższe przekłada się na odmowę nadania dalszego biegu analizowanej skardze konstytucyjnej na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK (por. postanowienie TK z 28 lutego 2023 r., sygn. Ts 136/22, OTK ZU B/2023, poz. 177).

W tym stanie rzeczy należało postanowić jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie siedmiu dni od daty jego doręczenia.